

ECONOMICS

અર્થશાસ્ત્ર

(318-G)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

સમય : ૩ કલાક

[અધિકતમ ગુણ : 100

- Note :**
- All questions are **compulsory**.
  - Marks allotted to each question are indicated against it.
  - Each question from Question Nos. 1 to 10 has four alternatives - (A), (B), (C) and (D) out of which one is most appropriate. Choose the correct answer among the four alternatives and write it in your answer-book against the number of the question. No extra time is allotted for attempting multiple choice questions.

- નોંધ :**
- બધા જ પ્રશ્નો અનિવાર્ય છે.
  - પ્રત્યેક પ્રશ્નની સામે તેના ગુણ આપેલ છે.
  - પ્રશ્ન સંખ્યા 1 અને 10 ના પ્રત્યેક પ્રશ્ન માટે ચાર વિકલ્પો - (A), (B), (C) અને (D) આપેલ છે જેમાંથી એક સૌથી યોગ્ય છે. આપેલા ચાર વિકલ્પોમાંથી સાચા વિકલ્પની પસંદગી કરી, તમારી ઉત્તર પુસ્તિકામાં પ્રશ્ન સંખ્યાની સામે લખો. બહુવિકલ્પ પ્રશ્નોના ઉકેલ માટે કોઈ અતિરિક્ત સમય આપવામાં નહીં આવે.

1. Which one is not the 'positional' average ? 1
- (A) Mean (B) Median (C) Mode (D) Quartile

નીચેનું કયું એક સ્થિર સરેરાશ નથી ?

- (A) મધ્યક (B) મધ્યસ્થ (C) બહુલક (D) ચતુર્થક

2. As we move along an indifference curve from left to right. Marginal Rate of Substitution : 1

- (A) Decreases (B) Increases
(C) Remains unchanged (D) First decreases, then increases

એક ઉદાસીન વક્ર પર જેમ-જેમ આપણે ડાબેથી જમણે વધીએ છીએ, તો પ્રતિસ્થાપન સીમાંત દર :

- (A) ઘટે છે (B) વધે છે
(C) યથાવત રહે છે (D) પ્રથમ ઘટે છે પછી વધે છે

3. If Total Physical Product of 8 units of input is 40 units of output and of 10 units of input is 48 units, Marginal Physical Product of 10 units of input is : 1
 (A) 4 units (B) 4.8 units (C) 5 units (D) 8 units
 જો 8 એકમ આગતનું કુલ ભૌતિક ઉત્પાદ 40 એકમ હોય અને 10 એકમ આગતનું 48 એકમ હોય, તો 10 એકમ આગતની સીમાંત ભૌતિક ઉત્પાદ કેટલી એકમ હશે ?
 (A) 4 એકમ (B) 4.8 એકમ (C) 5 એકમ (D) 8 એકમ
4. As output is increased, Average Fixed Cost : 1
 (A) Rises (B) Falls
 (C) Remains unchanged (D) First falls, then rises
 ઉત્પાદનમાં વૃદ્ધિ સાથે, સરેરાશ સ્થિર લાગત :
 (A) વધે છે (B) ઘટે છે
 (C) યથાવત રહે છે (D) પ્રથમ ઘટે અને પછી વધે
5. Which item is not included in national income ? 1
 (A) Rent (B) Interest on national debt
 (C) Profit (D) Factor income from abroad
 કઈ વસ્તુનો સમાવેશ રાષ્ટ્રીય આવકમાં થતો નથી ?
 (A) ભાડું (B) રાષ્ટ્રીય ઉધાર પર વ્યાજ
 (C) નફો (D) વિદેશોથી સાધન આય
6. GDP of a year calculated on the basis of prices of base year is called : 1
 (A) Nominal GDP (B) Real GDP
 (C) Both (A) and (B) (D) Neither (A) nor (B)
 આધાર વર્ષની કિંમતના આધારે એક વર્ષના સકળ ધરેલું ઉત્પાદ (GDP) ના મૂલ્યોને કહેવાય છે :
 (A) નોમિનલ GDP (B) વાસ્તવિક GDP
 (C) (A) અને (B) બંને (D) ના તો (A) અને ના તો (B)
7. Saving function is given by : 1
 (A) $a + by$ (B) $a - by$ (C) $-a + (1 - b)y$ (D) $-a - (1 - b)y$
 બચત ક્રિયા (ફંક્શન) આ છે :
 (A) $a + by$ (B) $a - by$ (C) $-a + (1 - b)y$ (D) $-a - (1 - b)y$
8. Credit creation by commercial banks is also called : 1
 (A) Deposit creation (B) Money creation
 (C) Both (A) and (B) (D) None of the above
 વેપારી બેંકોના શાખ સર્જનને આ પણ કહેવાય છે :
 (A) જમા સર્જન (B) નાણાં સર્જન
 (C) બંને (A) અને (B) (D) ઉપરમાંનું કોઈપણ નહીં

9. Uniformity of value is the function of money : 1
 (A) Primary function of money (B) Secondary function of money
 (C) Other function of money (D) None of the above
 નાણાંનું મૂલ્ય ની એકરૂપતા નું કાર્ય છે :
 (A) પ્રાથમિક કાર્ય (B) આનુષંગિક કાર્ય
 (C) નાણાંના અન્ય કાર્યો (D) ઉપરમાંનું કોઈપણ નહીં
10. Proportion of deposits to be kept by the commercial banks with itself and with the central bank as cash is called : 1
 (A) Cash Reserve Ratio (B) Statutory Liquidity Ratio
 (C) Legal Reserve Ratio (D) None of the above
 વેપારી બેંકો દ્વારા પોતાની અને કેંદ્રીય બેંક પાસે રાખવાની થાપણોના પ્રમાણને કહેવાય છે :
 (A) રોકડ અનામત દરો (B) કાયદાકીય પ્રવાહિતા દરો
 (C) કાયદાકીય અનામત દરો (D) ઉપરનું એકપણ નહીં
11. How do index numbers help in formulating economic policies ? Give an example. 3
 આર્થિક નીતિઓ બનાવામાં સૂચકાંક કેવી રીતે મદદરૂપ હોય છે ? ઉદાહરણ આપો.
12. State meanings of macroeconomics and microeconomics. Give an example of each. 3
 સમષ્ટિ અર્થશાસ્ત્ર અને વ્યષ્ટિ (સૂક્ષ્મ) અર્થશાસ્ત્રના અર્થને સમજાવો. દરેકનું એક-એક ઉદાહરણ આપો.
13. When price of a good falls by Rs. 3 per unit, the quantity demanded rises from 18 units to 24 units. Price elasticity of demand is (-)1. Calculate price of the good before change. 3
 જ્યારે એક વસ્તુ કિંમતમાં રૂ. 3 નો ઘટાડો થાય છે તો તેની માંગ 18 એકમ થી વધીને 24 એકમ થઈ જાય છે. માંગની સાપેક્ષતા (-)1 છે. કિંમતમાં બદલાવ થી પહેલાની વસ્તુની કિંમતની ગણતરી કરો.
14. Distinguish between explicit and implicit costs with the help of example. 3
 સ્પષ્ટ લાગત અને ગર્ભિત લાગત વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. દરેકનું ઉદાહરણ પણ આપો.
15. Explain any three features of Perfect Competition. 3
 પૂર્ણ હરિકાર્ષની કોઈપણ ત્રણ લાક્ષણિકતાઓની વ્યાખ્યા આપો.

16. Calculate Gross National Disposable Income : 3

	(Rs. Crore)
(i) Depreciation	40
(ii) Net indirect tax	60
(iii) Net factor income to abroad	5
(iv) Net domestic product at factor cost	500
(v) Net current transfers from abroad	10

કુલ રાષ્ટ્રીય નિકાલ ભોગ આવકની ગણતરી કરો :

	(કરોડ રૂપિયા)
(i) ધસારો	40
(ii) ચોખ્ખું અપ્રત્યક્ષ કર	60
(iii) વિદેશોને ચોખ્ખી સાધન આવક	5
(iv) સાધન લાગત પર ચોખ્ખું ઘરેલું ઉત્પાદ	500
(v) વિદેશોથી ચોખ્ખું ચાલુ (વર્તમાન) હસ્તાંતર	10

17. Explain the concept of Marginal Propensity to save with the help of an example. 3
ઉદાહરણની મદદ વડે સીમાંત બચત વૃત્તિના ખ્યાલને સમજાવો.

18. Explain the role of Open Market Operations as an instrument of monetary policy to solve the problem of deficient demand. 3
માંગની સમસ્યાનું નિરાકરણ લાવવા માટે નાણાકીય નીતિના સાધન તરીકે ખુલ્લા બજાર કામગીરીની ભૂમિકા સમજાવો.

19. Calculate consumption expenditure from the following data : 3
(i) Autonomous consumption = Rs. 100 crore
(ii) Marginal Propensity to consume = 0.8
(iii) National income = Rs. 500 crore
આપેલ માહિતીના આધારે વપરાશ ખર્ચની ગણતરી કરો.

(i) સ્વાયત્ત ઉપભોગ	= રૂ. 100 કરોડ
(ii) સીમાંત ઉપભોગ પ્રવૃત્તિ	= 0.8
(iii) રાષ્ટ્રીય આવક	= રૂ. 500 કરોડ

20. Define fiscal deficit. What does it show ? 3
રાજકોષીય ખાધની પરિભાષા આપો. તે શું દર્શાવે છે ?

21. Calculate First Quartile from the following : 4

Marks	0 - 20	20 - 40	40 - 60	60 - 80	80 - 100
No. of students	14	22	32	26	6

નીચેનાથી પ્રથમ ચતુર્થકની ગણતરી કરો :

ગુણ	0 - 20	20 - 40	40 - 60	60 - 80	80 - 100
વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા	14	22	32	26	6

22. Describe briefly the central problem 'What to produce' ? 4
કેન્દ્રીય સમસ્યા શું ઉત્પાદન કરવું ને ટૂંકમાં સમજાવો.
23. Explain the Law of Diminishing Marginal Utility with the help of a numerical example. 4
સીમાંત ઉપયોગિતા હાસ નિયમને સંખ્યાત્મક ઉદાહરણની મદદ વડે સમજાવો.
24. State the relation between Total Physical Product and Marginal Physical Product. 4
કુલ ભૌતિક ઉત્પાદ અને સીમાંત ભૌતિક ઉત્પાદ વચ્ચેનો સંબંધ બતાવો.
25. What is meant by excess supply of a product ? Explain the changes that take place in a situation of excess supply. 4
એક ઉત્પાદના પુરવઠાની વધારાથી શું અભિપ્રાય છે ? આવી પરિસ્થિતિમાં થતાં બદલાવોને સમજાવો.
26. Explain the concept of 'normal resident'. 4
સામાન્ય રહેવાસીની અવધારણા સમજાવો.
27. Calculate 'mean deviation' and 'coefficient of mean deviation' from median. 6
Size of item	5	10	15	20	25
Frequency	3	6	10	3	4
- મધ્યસ્થ થી મધ્યક વિચલન અને મધ્યક વિચલન ગુણાંક ની ગણતરી કરો :
મદ નો આકાર	5	10	15	20	25
આવૃત્તિ	3	6	10	3	4
28. Explain the following issues in construction of an index number : 6
(a) Purpose
(b) Choice of average
સૂચકાંકના ગઠનમાં નિમ્ન મુદ્દાઓ સમજાવો :
(a) ઉદ્દેશ્ય
(b) સરેરાશનું ચયન
29. How do the following factors affect price elasticity of demand ? 6
(i) Share in total expenditure
(ii) Level of price
(iii) Habits
કિંમત માંગની સાપેક્ષતાને નિમ્ન ઘટકો કેવી રીતે અસર કરે છે ?
(i) કુલ ખર્ચનો ભાગ
(ii) કિંમતનું સ્તર
(iii) આદત

30. Define supply. Explain how does the 'objective of the firm' affect the supply. 6
 પુરવઠાની પરિભાષા આપો. 'પેઢીનું ઉદ્દેશ્ય' પુરવઠાને કેવી રીતે અસર કરે છે ?

31. Calculate Net Domestic Product at Factor Cost : 6

	(Rs. Crore)
(i) Net current transfers from abroad	5
(ii) Indirect tax	90
(iii) Private final consumption expenditure	600
(iv) Depreciation	30
(v) Net domestic capital formation	100
(vi) Exports	50
(vii) Net factor income to abroad	20
(viii) Imports	60
(ix) Government final consumption expenditure	200
(x) Subsidies	10

સાધન કિંમત પર ચોખ્ખા ઘરેલું ઉત્પાદનની ગણતરી કરો :

	(રૂ. કરોડ)
(i) વિદેશથી ચોખ્ખી વર્તમાન હસ્તાંતરણ	5
(ii) અપ્રત્યક્ષ કર	90
(iii) ખાનગી અંતિમ વપરાશ ખર્ચ	600
(iv) ઘસારો	30
(v) ચોખ્ખા ઘરેલું મૂડીનું સર્જન	100
(vi) નિકાસ	50
(vii) વિદેશમાં ચોખ્ખી સાધન આવક	20
(viii) આયાત	60
(ix) સરકારી અંતિમ વપરાશ ખર્ચ	200
(x) સબસિડીસ (આર્થિક સહાય)	10

32. Explain 'providing employment opportunities' objective of government budget. 6
 સરકારી બજટનું રોજગારની તકો પૂરી પાડવી ઉદ્દેશ્યને સમજાવો.

- o 0 o -

